

ئامادەكردنى:

ژبار بۆ پەروەردە و گەشەپێدانى مرۆيى

لـقى سلـێمانـى - بەشى راگـەيانــدن

مانگی رەمەزانی پیرۆز لە ساڵی چەندی كۆچىيدا فەرز كرا لەسەر موسڵمانان؟

وهلّام:

فەرموودەي ئەمرۆ

يێغەمبەرى خوا ﷺ دەڧەرموێت:

ئەوەى مانگى رەمەزان بە رۆژوو بێت بە باوەر و ئيمانەوە و چاوەرێى پاداشت بێت لــەسەرى لەلايەن خوداوە؛ ئەوا خواى گەورە لە ھەموو تاوانەكانى پێشووى خۆش دەبێت.

کێن ئەوانەي لە رۆژى دواييدا گەردنيان بەرزە؟

وهڵام:

فەرموودەي ئەمرۆ

يێغەمبەرى خوا ﷺ دەڧەرموێت:

ئەگەر رەمەزان ھات؛ دەرگاكانى بەھەشت دەكرينەوە و دەرگاكانى دۆزەخ دادەخرين، و شەپتانەكان كۆت و زنجير دەكرين.

ينغهمبهري خوا ﷺ دەفەرمونت:

له بهههشتدا دەرگایهک ههیه، پێی دەووترێت: ڕەیان، ڕۆژووگرەکان لهوێوه دەچنه ژوورەوە (بۆ نێو بهههشت) له ڕۆژی قیامهتدا، جگه لـه ئـهوان کـهسی تـر لـهو دەرگایـهوە ناچێتـه ژوورەوە، دەووترێـت: لـه کوێـن ڕۆژووگـرەکان؟ هەڵـدەستن و بـەرەو دەرگاکـه پێـش دەکـەون، جگـه لـه ئـەوان کـهسی تـر لـهو دەرگایـهوە ناچێتـه ژوورەوە، ئەگـەر هەموویان چوونه ژوورەوە؛ دەرگاکه دادەخرێت و کهسی تـر (لهو دەرگایهوه) ناچێتـه ژوورەوە.

ئەو ميوە كامەيە كەزۆرترين جار لە قورئاندا باسكراوە؟

وهڵام:

فەرموودەي ئەمرۆ

يێغەمبەرى خوا ﷺ دەڧەرموێت:

ههرکهسیّک روّژیّک لـه پیّنـاو خـوای گـهوره بـه روّژوو بیّت؛ ئـهوا خـوای گـهوره چاڵیٚک دهخاتـه نیّوان ئـهو و دوّزهخ، چاڵیٚک (پانتاییهکهی) وهکو دووری نیّوان ئاسمان و زهوییه.

[رواه الترمذي]

يێغەمبەرى خوا ﷺ دەڧەرموێت:

ئهگەر رەمەزان ھات عومرە ئەنجام بده، چونكە عومرەيەك تێيدا وەك حەج كردنە.

ساڵی چەندى كۆچى فەتحى ئەندەلووس دەستىپێكرد؟

وهلام:

فەرموودەي ئەمرۆ

يێغەمبەرى خوا ﷺ دەڧەرموێت:

تهقوای خوای گهوره بکهن، و پینج نویژهکانتان ئهنجام بدهن، و له مانگی رهمهزاندا روّژوو بگرن، و زهکاتی مالّهکانتان (ئهمیرهکانتان) بن؛ و زهکاتی مالّهکانتان (شامانهکانتان) دهربکهن، و گویّرایهلّی کاربهده ستهکانتان (ئهمیرهکانتان) بن؛ ئهوا دهچنه ناو بهههشتی پهروهردگارتانهوه.

[رواه الترمذي وأحمد]

يێغەمبەرى خوا ﷺ دەڧەرموێت:

پارشێو بکەن؛ چونکە پارشێوکردن بەرەكەتى تێدايە.

کام سورهتی قورئان نازناوی (أم الکتاب)ی ههیه؟

وهڵام:

فەرموودەي ئەمرۆ

يێغەمبەرى خوا ﷺ دەڧەرموێت:

باشتریـن رۆژووگرتـن لـه دوای رۆژووگـرتنی مـانگی رەمـهزان؛ رۆژووگـرتنی مـانگی خودایـه (مـانگی موحـهرهم)، و باشتریـن نوێژکـردن لـه پـاش نوێـژه فـهرزهکان؛ شـهو نوێژکردنه.

يێغەمبەرى خوا ﷺ دەڧەرموێت:

ئیسلام لهسهر پیّنج پایه بنیات نراوه: شاهیّدی دان به (لا إله إلا الله ومحمد عبده ورسوله) واته: (هیچ پهرستراویٚک شایستهی پهرستن نییه بهههی وراستی جگه له الله وموحهمهد بهنده و پیّغهمبهری خودایه)، و ئهنجامدانی نویّدژهکان، و زهکاتّدان، و حهجکردن بـوٚ مالّی خـودا، و پیّغهمبهری خودایه)، و ئهنجامدانی نویّدژووگرتنی مانگی رهمهزان.

به کام سورهت دەوترینت دلّی قورئان؟

وهلام:

فەرموودەي ئەمرۆ

يێغەمبەرى خوا ﷺ دەڧەرموێت:

خوای گهورهی بهرز وشکۆدار دەفەرموێـت: «هەمـوو کـردەوەکانی نـهومی ئـادەم بـۆ خۆيـهـتی؛ جگـه رۆژووگرتن نەبێت، به دڵنياييەوە بۆ منه و من پاداشتی لەسەر دەدەمەوە»

له چ مانگێکدا کردهوهکانی مروٚڤ بەرز دەكريتەوە؟

وهڵام:

فەرموودەي ئەمرۆ

يێغەمبەرى خوا ﷺ دەڧەرموێت:

رِوْژووگرتن قەڵغانە (پارێزەرە)، بۆيە ئەگەر كەسێكتان بە رۆژوو بێت ئەوا با قسەي ناشيرين ونارەوا نەكات ودەنگى بەرز نەكاتەوە وھاوار نەكات، و ئەگەر كەسێک جوێنى پێدا يان دەيويست شەرى لە گەڵ بكات، ئەوا با بڵێت: من به رۆژووم. [متفق عليه]

پێغەمبەرى خوا ﷺ دەڧەرموێت:

سوێند به ئەوەى كە نەفسى موحەمەدى بە دەستە؛ بۆنى گۆڕاوى دەمى ڕۆژووگر لاى خواى گەورە لە بۆنى ميسک خوشترە، و ڕۆژووگر دوو خۆشى و ئاسوودەيى بـۆ ھەيـە كـە پێيـان دڵخۆش دەبێـت: ئەگـەر ڕۆژوو بشـكێنێت ئـەوا دڵخۆش دەبێت (بە ڕۆژوو شكاندنى)، وئەگەر بگاتە لاى پەروەردگارى ئەوا دڵخۆشە بە پاداشتى ڕۆژووگرتنى.

10 هاوهڵی پێغهمبهری خوا ﷺ موژدهی بهههشتیان پێدراوه، کێن؟

وهلّام:

فەرموودەي ئەمرۆ

يێغەمبەرى خوا ﷺ دەڧەرموێت:

تاوانه گهورهکان (الکبائر): شیرک و هاوه لّدانان بوّ خوای گهوره، خراپهکاری بهرامبهر دایک وباوک، و کوشتنی نه فسیّک، سویّندخواردن به ناهه قیه.

[رواه البخاري]

شاری بهغداد لهلایهن کام خهلیفهی عهباسییهوه درووستکرا؟

وهڵام:

فەرموودەي ئەمرۆ

يێغەمبەرى خوا ﷺ دەڧەرموێت:

تاوانه گهورهکان (الکبائر): شیرک و هاوه لّدانان بوّ خوای گهوره، خراپهکاری بهرامبهر دایک وباوک، و کوشتنی نه فسیّک، سویّندخواردن به ناهه قیه.

[رواه البخاري]

سەركردەى كورد سەڵاحەدىنى ئەيووبى (خواى گەورە لێى رازى بێت) كەي وەڧاتى كردوە؟

وهڵام:

فەرموودەي ئەمرۆ

يێغەمبەرى خوا ﷺ دەڧەرموێت:

هەركەسـێكتان تـوانى ئـەوا بـا هاوسـەرگيرى بـكات؛ چونكـە ئەمـە چـاو ودامێـن دەپارێزێـت، وئـەوەى ناتوانێت ئەوا با رۆژوو بگرێت؛ چونكە رۆژووگرتن قەڵغانە (ئارەزوو كەمدەكاتەوە)

ساڵی چەندى كۆچى ئيمامى عەلى (رەزاى خواى لەسەر بێت) كۆچى دوايى كردووە؟

وهڵام:

فەرموودەي ئەمرۆ

يێغەمبەرى خوا ﷺ دەڧەرموێت:

دهستنوێژگرتن نیـوهی ئیمانـه، و (ووتنی) -الحمـد للـه- تـهرازووهکان پـر دهکات، و (ووتنی) -سـبحان الله- نێوان ئاسمانهکان و زهوی پر دهکات.

[رواه مسلم]

يێغەمبەرى خوا ﷺ دەڧەرموێت:

ههرپیاوێک بهشداری بهدر و حودهیبیهی کردبێت؛ ناچێته دوٚزهخهوه.

[رواه أحمد، وأصله في صحيح مسلم]

له جەریری کوری عبداللهوه (رەزای خوای لیبینت) دەڵیت:

لـهلای پێغهمبـهْر ﷺ بوویـن و سـهیری مـانگی کـرد لـه شـهوی چـواردهدا (شـهوی بـهدردا)، و فهرمـووی: «ئێـوه پهروهردگارتان دهبین ههروهکو چوّن ئهم مانگه دهبین، بوٚبینین تووشی هیچ نارهحهتیهک نابن، ههتا دهتوانن هیچ شتێک نهبێـته ڕێگر لهئهنجامـدانی نوێـژ لـه پێـش دهرچـوونی خوّر (نوێـژی بهیـانی) ولـه پێـش ئاوابـوونی خوّر (نوێـژی مهـنـان) ولـه پێـش ئاوابـوونی خوّر (نوێـژی عهسر)؛ ئـهوا ئهنجامیـان بـدهن. پاشـان -ئـهم ئایهتهی- خوێندهوه: {وَسَـبّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُـوعِ الشَّـمْسِ وَقَبْلَ عَلْـورِ الْهُرُوب} واته: {و بهستایشی پهروهردگارت تهسبیحات بکه پێش ههلهاتنی خوّر وپێش ئاوا بوونیشی}.

یه کهم مزگهوت له ئیسلامدا دروستکرا ناوي چي بوو؟

وهڵام:

فەرموودەي ئەمرۆ

يێغەمبەرى خوا ﷺ دەڧەرموێت:

قورئان بخوێنن؛ چونکه رِوٚژی قیامهت دێت وشهفاعهت دهکات بوٚ هاوهڵانی.

[رواه مسلم]

·

ساڵی چەندى كۆچى فەتحى مەككە كرا؟

وهڵام:

فەرموودەي ئەمرۆ

يێغەمبەرى خوا ﷺ دەڧەرموێت:

ئەوەى شەوى قەدر بە باوەر وئيمانەوە زيندوو بكات و چاوەرێى پاداشت بێت لەسەرى لەلايەن خوداوە؛ ئەوا خواى گەورە لە ھەموو تاوانەكانى پێشووى خۆش دەبێت.

ساڵى چەندى كۆچى پەيكەرەكانى قورەيش شکێندران و ڕووخێندران؟

وهلام:

فەرموودەي ئەمرۆ

يێغەمبەرى خوا ﷺ دەڧەرموێت:

بخۆ، و بخۆرەوە، و بپۆشـه، و خێـر ئەنجامبـدە بـه بـێ زيـادەرەوى (بـێ ئـيسراف كـردن) و بـه بـێ شانازی کردن.

[رواه ابن ماجه والإمام أحمد]

يێغەمبەرى خوا ﷺ دەڧەرموێت:

مرۆڤ لە سەر ئاينى ھاورپىكەيەتى؛ بۆيە با ھەريەكىكتان بروانىت وبزانىت ھاورپىيەتى كى دەكات.

[رواه أبو داود والترمذي وأحمد]

پێغەمبەرى خوا ﷺ ساڵى چەندى كۆچى حەجى ماڵى خواى گەورەي كرد؟

وهڵام:

فەرموودەي ئەمرۆ

يێغەمبەرى خوا ﷺ دەڧەرموێت:

بەردەوام خەڵكى لەسەر خێرن؛ ئەگەر پەلە بكەن لە رۣۆژوو شكاندن.

يێغەمبەرى خوا ﷺ دەڧەرموێت:

زمانت بهردهوام شپدار بیّت به زیکر ویادی خوای گهوره.

[رواه الترمذي وابن ماجه وأحمد]

وهلّام:

يێغەمبەرى خوا ﷺ دەڧەرموێت:

هەركامتان داوا لـه خـواى گـەورە بكـەن وەڵام دەدرێنـەوە بەمەرجـێ پەلـه نـەكات و بڵێـت داوام لـه خوا كردو و وەڵامى پاراننەوەكەم نەدرايەوە.

فەرموودەي ئەمرۆ

له قورئـــاندا سوړهتێکمان ههيـــه باســي (ليلة القدر) بكات، ناوى چييه؟

وهلّام:

فەرموودەي ئەمرۆ

يێغەمبەرى خوا ﷺ دەڧەرموێت:

ھەر كەسـێک لەشـەو ورۆژێكـدا دوازدە 12 ركات نوێـژ بـكات ئـەوا لەبەھەشـتدا ماڵـێكى بـۆ دروسـت دەكريْت ، ئەوەش بريتييْـه لـه: چـوار رِكات پيٚـش نيـوەرۆ و دوو رِكات لەدوايـەوە ، و دوو رِكات دواى مهغریب ، و دوو رکّات دوای عیشا و ، دوو رکّاتی پیش بهیانی.

[رواه الترمذي]

پێغەمبەرى خوا ﷺ دەڧەرموێت:

ههرکهس لهئیوه ئهیزانی له دووا کاتهکانی شهودا بهئاگا نایهت با لهسهرهتای شهوهوه نویدژه وهترکهی بکات، وه ههرکهس لهئیوه ئهیزانی له دوواکاتهکانی شهودا بهئاگا دیدت، با لهدووا کاتهکانی شهودا نویدژه وهترهکهی بکات، چونکه نویدژی ئهوکاتانه فریشتهکان ئامادهی ئهبن و چاکتریشه.

ئەو پێغەمبەرەكە كى بوو كە گەلەكەى باوەرپان پى نەھێنا؟

وهڵام:

فەرموودەي ئەمرۆ

يێغەمبەرى خوا ﷺ دەڧەرموێت:

هەركەسـێك مـانگى رەمـەزان بــە رۆژوو بێـت و پاشــان شــەش رۆژ لــە مـانگى شــەووال بگرێـت وەكــو ئەوە وايە ساڵەكە ھەمووى بە رۆژوو بوو بێت.

[رواه مسلم]

بەپێى ساڵى كۆچى دواى مانگى رەمەزان، مانگى شەوالە، دواى مانگى شەوال چى مانگێك دێت؟

وهڵام:

فەرموودەي ئەمرۆ

يێغەمبەرى خوا ﷺ دەڧەرموێت:

هیچ شتنک تووشی موسلمان نابینت له ماندووبوون و خهم و پهژارهو ئازارو کیشه، ههتا درکیکیش ئازاری بدات، ئیللا خوای گهوره به هۆیهوه له گوناههکانی دهسرینتهوه.

بەرنامەى رۆژانەى مانىگى رەمەدزانى پىيرۆز

رەمەزانــەكەت برازينــەوە بە ئەنــجامدانى ئــەم كـارە چاكانە بۆ بەدەستهێنانى پاداشتێكى زۆر و بئ هاوتا لە مانگى رەمەزاندا

زیکری خوای گهوره

خەتمى قورئانى پيرۆز

هاوكارى ههژاران

پرسیار و زانیاری

ژبار بۆ پەروەردە و گەشەپيىدانى مرۆيى لـقى سلـيّمانى - بەشى راگـەيانــدن